



## KESKKONNAAMET

Madi Nõmm  
Riigimetsa Majandamise Keskus  
madi.nommm@rmk.ee

Teie 04.10.2022 nr 3-2.1/5407

Meie 03.11.2022 nr 7-9/22/19486-2

### Sidani maaparandusehitiste uuendamisest

Palusite Keskkonnaameti seisukohta Sidani maaparandusehitiste uuendustööde kohta Mustvee vallas Raadna ja Separa külas. Lähteülesanne näeb ette kavandada Tõvise tee uuendamine 1,73 km ulatuses ning maaparandusehitiste uuendamine kokku umbes 904,7 ha või mahus, mis tagab objektile olevate ehitiste toimimise.

Märgime kavandatu kohta järgmist.

1) Objekt ei paikne ühegi kaitstava loodusobjekti territooriumil, kuid selle lähedale jääb Avijõe hoiuala, mis on arvatud Natura 2000 võrgustikku Avijõe loodusala<sup>1</sup>. Töödega ei tohi ohustada hoiuala ja loodusala kaitse-eesmärkide seisundit.

Avijõe hoiuala kaitse-eesmärk<sup>2</sup> on loodusdirektiivi I lisas nimetatud elupaigatüübi *jõed ja ojad* (3260) kaitse ja II lisas nimetatud liikide hariliku võldase (*Cottus gobio*) ja rohe-vesihobu (*Ophiogomphus cecilia*) elupaikade kaitse. Loodusala kaitstakse lisaks saarma (*Lutra lutra*) ja paksukojalise jõekarbi (*Unio crassus*) isendite elupaiku.

Eesti Looduse Infosüsteemi järgi on selles piirkonnas jõgi elupaigaks II kategooria kaitsealusele liigile paksukojalisele jõekarbile ning III kategooria liikidele võldasele, euroopa harjusele (*Thymallus thymallus*) ja hingile (*Cobitis taenia*)<sup>3</sup>.

Avijõgi kuulub kogu ulatuses nn lõhejõgede hulka<sup>4</sup>. Hoiuala kaitsekorralduskava<sup>5</sup> järgi on Avijões väga ulatuslikult ritraalset (kiirevoolulist) tüüpi jõelõike, mis teeb ta kaitsealuste liikide kõrval heaks elupaigaks ka jõeforellile. Kaitsekorralduskavas on seatud pikaajaliseks eesmärgiks, et Avijõe reostuskoormus on vähenenud ja veekvaliteet paranenud ning elupaigatüübi seisund Natura standardandmebaasi kriteeriumite kohaselt on paranemas kogu elupaiga ulatuses heast eeskujulikuks. Samas on 2022 kinnitatud veemajanduskavas<sup>6</sup> Avijõe seisund hinnatud kesiseks (ökoloogiline seisund kesine, keemiline seisund hea). Kaitsekorralduskava rõhutab, et valgalal taotletavate lubade menetlemisel tuleb lähtuda eesmärgist tagada jõe hea ökoloogiline seisund ja vältida negatiivset kaugmõju. Kuivendussüsteemide hooldamisel ja rekonstrueerimisel tuleb rakendada settekoormuse suurenemist välistavaid meetmeid (setete kannet takistavad settetiigid jm). Arvestada tuleb, et loodusala puhul tuleb ka väljaspool ala kavandatavate tegevuste planeerimisel hinnata, kas ja kuidas need võivad mõjutada kaitstava ala loodusväärtuste seisundit ning negatiivne mõju peab olema välistatud.

<sup>1</sup> registrikoodid vastavalt KLO2000087 ja RAH0000010

<sup>2</sup> Vabariigi Valitsuse 05.05.2005 määrus nr 93 „Hoiualade kaitse alla võtmine Ida-Viru maakonnas“

<sup>3</sup> registrikoodid vastavalt KLO9200166, KLO9102714, KLO9102044 ja KLO9120968

<sup>4</sup> keskkonnaministri 15.06.2004 määrus nr 73 „Lõhe, jõeforelli, meriforelli ja harjuse kudemis- ja elupaikade nimistu“

<sup>5</sup> Avijõe hoiuala kaitsekorralduskava 2013-2022

<sup>6</sup> Ida-Eesti vesikonna veemajanduskava 2022-2027 lisa 2 „Ida-Eesti vesikonna pinnaveekogumite nimekiri ning seisundihinnangud“

2) Tööde piirkonnast umbes 600-800 m kaugusel lõunas on Sahmeni hoiuala, mis kuulub Natura 2000 võrgustikku Sahmeni loodusalana<sup>7</sup>. Alale suubub ka Avijõgi. Ala kaitse-eesmärk on loodusdirektiivi I lisas nimetatud elupaigatüübi vähe- kuni kesktoitelised mõõdukalt kareda veega järved (3130) kaitse ning II lisas nimetatud liigi hariliku tõugja (*Aspius aspius*) elupaiga kaitse. Kavandatavate töödega ei tohi kaasneda hoiualale negatiivset mõju.

3) Objekt piirneb Tudulinna raba metsise püsielupaiga<sup>8</sup> piiranguvööndiga. Sihtkaitsevöönd (Tudulinna raba metsisemäng) jääb umbes 1 km kaugusele. Kogu ala on Eesti Looduse Infosüsteemi EELIS kantud kui II kategooria liigi metsise (*Tetrao urogallus*) väga esinduslik elupaik<sup>9</sup>. Määrusega piiranguvööndis ajalisi kitsendusi ei ole seatud, kuid raiete puhul peetakse põhjendatuks järgida piiritletud elupaigas väljaspool mänguuala (kanade sigimisalal) looduskaitseaduse § 55 lõike 6 täitmiseks ajalist piirangut 15. aprillist 30. juunini. Soovitame püsielupaiga lähedal tööd planeerida väljapoole seda ajavahemikku.

4) Objekti lähedale jääb Lohusuu kalakotka püsielupaik, mille ümber on määratud I kategooria liigi kalakotka (*Pandion haliaetus*) elupaik<sup>10</sup>, mis ulatub objekti piirini. Püsielupaigas kehtib sihtkaitsevööndi kaitsekord<sup>11</sup>. Liigi kaitse tegevuskava<sup>12</sup> järgi võivad pesitsusajal kotkast häirida kõik pesalähedased tegevused, otsenähtavuse korral (lageraie lank vms) tõuseb emaslind munadelt juba inimese lähenemisel 500 m kaugusele ja halva ilma korral võivad munad jahtuda ning looted hukkuda. Soovitame tööd selles piirkonnas planeerida väljapoole kalakotka pesitsemisperioodi kõige tundlikumat faasi aprilli keskpaigast kuni juuni lõpuni (aeg vahetult enne munemist, haudumine ning väikeste pesapoeegade faas).

5) Objekti piiresse jääb mitu vääriselupaika<sup>13</sup>, kus kaitset korraldab riigimetsa majandaja ning kus raied on üldjuhul keelatud<sup>14</sup>.

6) Objekt piirneb Perusooga (Tudulinna soo), mis sooinventuuri (2009) andmetel on tugeva kuivenduse mõju tõttu kesises seisundis ja madala väärtusega. Soo on EELISE andmetel III kategooria kaitsealuse liigi arusisaliku (*Zootoca vivipaar*) elupaik<sup>15</sup>.

7) Vee-elustiku jaoks leevendusvõtete kavandamisel, palume lähtuda Põllumajandus- ja Toiduameti kodulehelt leitavast juhendmaterjalist „Olulised leevendusvõtted vee-elustiku säilimiseks kraavide rajamisel ja rekonstrueerimisel”<sup>16</sup>.

## Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)  
Märt Holtsmann  
juhtivspetsialist  
looduskasutuse osakond

Kai Kimmel 528 9685  
kai.kimmel@keskkonnaamet.ee

---

<sup>7</sup> registrikoodid vastavalt KLO2000092 ja RAH0000172

<sup>8</sup> registrikood KLO3000041, kaitse alla võetud keskkonnaministri 13.01.2005 määrusega nr 1 „Metsise püsielupaikade kaitse alla võtmine“

<sup>9</sup> registrikood KLO9101736

<sup>10</sup> registrikoodid vastavalt KLO3000602 ja KLO9127396

<sup>11</sup> vastavalt keskkonnaministri 29.03.2007 määrusele nr 26 „Kalakotka püsielupaikade kaitse alla võtmine ja kaitse-eeskiri“

<sup>12</sup> Kalakotka (*Pandion haliaetus*) kaitse tegevuskava, kinnitatud Keskkonnaameti peadirektori 12.11.2019 käskkirjaga nr 1-1/19/208

<sup>13</sup> VEP nr 157118, VEP nr 157115, VEP nr 157114, VEP nr 208086, VEP nr 204580, VEP nr 204579, VEP nr 157117

<sup>14</sup> vastavalt keskkonnaministri 04.01.2007 määruse nr 2 „Vääriselupaiga klassifikaator, valiku juhend, kaitse korraldamine ning vääriselupaiga kaitseks lepingu sõlmimine ja kasutusõiguse tasu arvutamise täpsustatud alused“ §-le 26<sup>1</sup>

<sup>15</sup> registrikood KLO9117420

<sup>16</sup> <https://pta.agri.ee/media/2923/download>